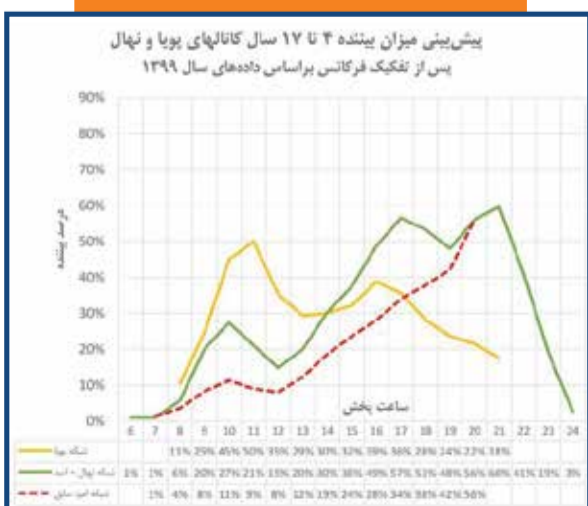
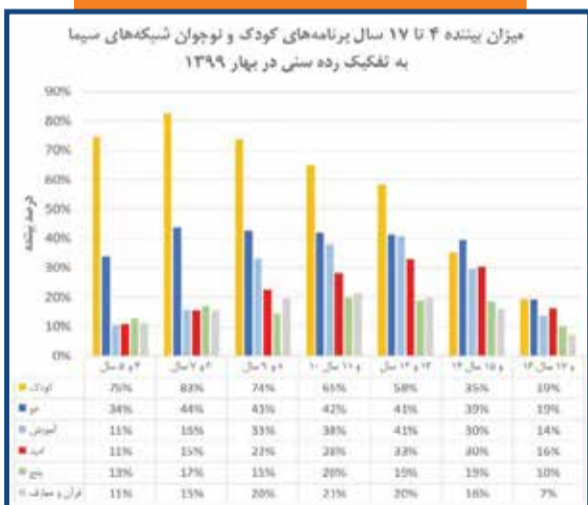
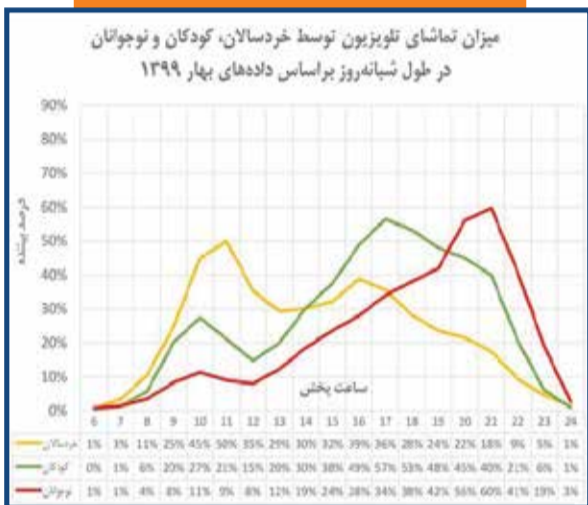

در شهریور ۱۳۹۹ با افسوس فراوان، پیشنهاد تعطیلی شبکه امید را به صداوسیما ارائه دادم. نظرسنجی‌ها نشان می‌داد نوجوانان بالای ۱۵ سال شبکه‌های بزرگسال را تماشا می‌کنند و نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال هم ترجیح می‌دهند کانال نهال شبکه کودک را تماشا کنند.

بعضی زمزمه‌ها و حاشیه‌ها از تعطیلی شبکه امید حکایت دارند

امید در آستانه ناامیدی؟!!

نظرسنجی‌ها نشان می‌داد نوجوانان بالای ۱۵ سال شبکه‌های بزرگسال را تماشا می‌کنند و نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال هم ترجیح می‌دهند کانال نهال شبکه کودک را تماشا کنند.

پیمان جبلی اولین نفری بود که از سازمان صداوسیما به خیرسازی‌ها درباره ادغام شبکه کودک و امید واکنش نشان داد و این خبر را رد کرد و گفت: به شایعات و شائبه‌ها نباید توجهی کرد. بعد از این اظهارات چندی بعد دوباره خبری آمد که «حذف شبکه کودک منتفی است اما منحل شدن شبکه امید، شبکه تخصصی نوجوانان به عنوان گزینه اول در دستور کار مدیران صداوسیما قرار گرفته است. بر این اساس، شبکه کودک (نهال و پویا) به کار خود ادامه خواهد داد و امید جای خود را به مرکز تخصصی تولید آثار نوجوانان می‌دهد.»

بعد از انتشار اخباری مبنی بر تصمیم مدیران جهت تعطیلی شبکه امید، جمعی از مادران دغدغه‌مند با راه‌اندازی پویش و ارسال نامه به رئیس سازمان صداوسیما، خواستار جلوگیری از تعطیلی شبکه امید شدند.

متن نامه را در زیر می‌خوانید: جناب آقای دکتر پیمان جبلی ریاست محترم سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با سلام و احترام همان‌طور که مستحضرید نوجوانی یکی از حساس‌ترین دوره‌های زندگی است که هویت‌طلبی و استقلال‌خواهی دو مشخصه اصلی آن به شمار می‌آید.

اکنون در وضعیتی به سر می‌بریم که انواع و اقسام رسانه‌های غربی و در سال‌های اخیر شرقی، به دنبال استفاده حداکثری از این نیاز بر حق نوجوانان کشور و جذب آنان هستند. در چنین شرایطی وجود یک «نهال» رسانه‌ای با کاربری و هدف‌گذاری مختص نوجوان که علاوه بر تولید و توزیع محصول رسانه‌ای محلی برای الگوگیری و شرکت در رویدادهای مختلف و انجام پویش‌های متنوع دوره نوجوانی است، ضروری به نظر می‌رسد.

با توجه به اخبار منتشر شده مبنی بر تصمیم تعطیلی شبکه امید در سازمان صداوسیما، ما جمعی از خانواده‌های دارای نوجوان، فعالان رسانه‌ای و حوزه نوجوانان از شما درخواست داریم در این تصمیم تجدیدنظر کرده و نوجوانان این کشور را از داشتن یک نهاد امن با کار ویژه خاص نوجوان محروم نفرمایید.

حال باید منتظر بود و دید آیا شبکه امید به سرنوشت شبکه شما و بازار دچار می‌شود یا با توجه به درخواست مادران راه افتادن پویش تغییر در تصمیم مدیران ایجاد خواهد شد. هر چند این اتفاق در همه جای دنیا عادی است و حتی برای شبکه NET که تحت اداره و نظر بنیاد فورد، به آموزش برای بزرگسالان شروع به کار کرد، با وجود داشتن مخاطب و فقط برای اینکه آموزش باید عمومی و در شبکه ملی باشد این سرنوشت برایش رقم خورد و در نهایت هم با ادغام در شبکه PBS به کار خود پایان داد و از این نمونه‌ها در تلویزیون‌های دنیا بسیار است.

البته شاید تمام این اتفاقات به خاطر عدم انتخاب صحیح مدیران در انتصاب سرپرست برای این شبکه بوده است و با عجله‌ای که در تغییر روح‌الله رجیبی و قرار دادن محمد صادق باطنی بر مسند سرپرستی این شبکه، ایجاد کردند، باعث شکل نگرفتن آنچه مطلوب تلویزیون ملی در برنامه‌سازی برای نوجوانان است، شده باشد و در این باره هم مدیران باید بیشتر تأمل کنند!

مریم اسدزاده

نویسنده

چندی پیش اخبار متفاوتی درباره انحلال یا ادامه به کار شبکه امید شنیده شد؛ حتی سخن از ادغام این شبکه با شبکه کودک هم به میان آمد. اتفاقی که سال‌ها قبل رقم خورده بود. آن زمان این دو شبکه در واقع روی یک کانال و با مدیریت یک نفر تولید و پخش می‌شدند. در تاریخ ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۴ محمد سرشار به مدیریت شبکه کودک و نوجوان منتصب شد و با این انتصاب رسماً کار شبکه کودک و نوجوان آغاز شد. نزدیک به یکسال بعد، یعنی در فروردین ۱۳۹۵ علی اصغرپور محمدی از مدیران وقت سازمان صدا و سیما از راه‌اندازی کانال امید در آینده نزدیک خبر داد. در ۲ بهمن ۱۳۹۵ یعنی کمتر از یک سال بعد، این کانال به صورت یک شبکه مستقل و با مدیریت مهدی سالم به کارش ادامه داد. حالا دیگر نوجوانان شبکه‌ای مجزا با زمان پخش ۶ صبح تا ۲۴ شب بودند و زمان برنامه‌هایشان را با کودکان و خردسالان تقسیم نمی‌کردند. اما آیا تلویزیون آمادگی پر کردن آنتن برای این گروه سنی در این بازه زمانی طولانی را داشت؟! در ابتدا از برنامه‌هایی که برای شبکه کودک آماده شده بود، استفاده شد و حتی برخی برنامه‌ها که مناسب رده سنی نوجوانان بود در این شبکه باز پخش شد. اما به نظر می‌رسید که روش قبل مفیدتر بود و پیر کردن آنتن با پخش برنامه‌های تکراری باعث افت مخاطب این شبکه شد و حتی برنامه‌های مفید آن هم در میان این حجم از برنامه‌های تکراری از دید مخاطبان مغفول ماندند. با این حال مدیریت تلویزیون به این شبکه نوبت، فرصت داد تا بتواند خود را به استاندارد شبکه‌های تلویزیون برساند.

ادغام شبکه‌ها، پایانی اجباری برای دوران تکثر شبکه‌ها

تکثر شبکه‌های تلویزیونی که پس از اجرای سیستم پخش دیجیتال در دوران سید عزت‌الله ضرغامی، برای رقابت با ماهواره و جذب مخاطب بیشتر طراحی شده بود، جز به مهجورتر شدن رسانه ملی منجر نشد و شبکه‌هایی که ضرغامی ایجاد کرد، در دوران ریاست محمد سرفراز بسته و در شبکه دیگری ادغام شدند. یکی از مصادیق این اتفاق شبکه «شما» است که تعطیل و در شبکه آموزش ادغام شد اما با حمایت مالی در دوره بعدی ریاست صداوسیما با مدیریت عبدالعلی علی‌عسکری مجدداً این شبکه در ۲۹ شهریور ۱۳۹۵ افتتاح شد و در تاریخ ۵ مرداد ۱۴۰۱ برای دومین بار به دلیل کمبود شدید مخاطب به فعالیتش پایان داده شد و این تعطیلی از بهترین تصمیمات مدیران وقت سازمان بود.

با توجه به تعدد شبکه‌های مشابه و کیفیت پایین محصولات این شبکه‌ها که تابع منطقی تکثر و پخش شدن انرژی و نظارت مدیران ارشد بر کار آنها است، به نظر می‌رسد تصمیم برای حذف یا ادغام برخی شبکه‌ها به چابکی و مدیریت بهتر برنامه‌سازی در سازمان می‌انجامد و این اتفاق مبارکی است.

محمد سرشار، اولین مدیر شبکه کودک و نوجوان

محمد سرشار، اولین مدیر شبکه کودک و نوجوان هم در صفحه شخصی خود در اینستاگرام در این مورد توضیحاتی داده است. البته پیش از آن هم در مطلبی با عنوان «پیشنهاد تحول اساسی در آرایش شبکه‌های تلویزیون ملی»، پیشنهادهای درخور توجهی داده بود که ما در این مجال فقط به باز نشر مطلب مؤخر اشاره می‌کنیم. سرشار در صفحه خود نوشت: «چند روز پیش از سازمان صداوسیما تماس گرفتند و در خصوص تعطیلی شبکه امید نظرم را پرسیدند. این سؤال ذهن مرا به یکم شهریور ۱۳۹۵ پرتاب کرد. روزی که با ذوق و شوق فراوان، پخش آزمایشی شبکه امید آغاز شد. اما چهار سال بعد، در شهریور ۱۳۹۹ با افسوس فراوان، پیشنهاد تعطیلی شبکه امید را به صداوسیما ارائه دادم. نظرسنجی‌ها نشان می‌داد نوجوانان بالای ۱۵ سال شبکه‌های بزرگسال را تماشا می‌کنند و نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال هم ترجیح می‌دهند کانال نهال شبکه کودک را تماشا کنند. سرشار در بخش دیگری از یادداشت خود آورده است: «پیشنهاد من شامل چند اقدام بود که اکنون نیز قابل اجراست: ۱. شبکه امید تعطیل شود و مخاطب آن بین شبکه سه و کانال نهال تقسیم شود. ۲. کانال نهال در یک فرکانس مجزا و از ۶ صبح

واکنش پیمان جبلی به خیر تعطیلی امید

رئیس صداوسیما در پاسخ به پرسشی مبنی بر ادغام شبکه کودک و شبکه امید نیز توضیح داده بود: هیچ ساختار و سازگاری برای ما اصل و اصالت ندارد. آنچه برای ما اهمیت دارد دو حوزه تحولی در محتوا و رویکرد است. اگر متناسب با تحول رویکرد و محتوا نیاز به تغییر ساختار و سازگاری باشد حتماً این اتفاق می‌افتد.

همان‌گونه که دیدیم ما در معاونت سیما سه ساختار سیمرخ، فیلمنامه و برنامه‌های کوتاه را طراحی کردیم و در جای دیگر دو شبکه را کم کردیم؛ یعنی برای رسیدن به آن هدف و تحولی که داریم هر ساختار و سازگاری که نیاز باشد تغییر می‌کند یا کم و زیاد می‌شود.

تکثر شبکه‌های تلویزیونی که پس از اجرای سیستم پخش دیجیتال در دوران سید عزت‌الله ضرغامی، برای رقابت با ماهواره و جذب مخاطب بیشتر طراحی شده بود، جز به مهجورتر شدن رسانه ملی منجر نشد و شبکه‌هایی که ضرغامی ایجاد کرد، در دوران ریاست محمد سرفراز بسته و در شبکه دیگری ادغام شدند